



■ **Konkurranseloven § 3-9 første ledd bokstav c) - dispensasjon fra konkurranseloven § 3-4 jf. § 3-1 - Norges Bilbransjeforbund**

Vedtak 2003-12

Vi viser til brev fra Norges Bilbransjeforbund (NBF) av 17. desember 2002 med søknad om fornyet dispensasjon fra konkurranseloven (krrl.) § 3-4 jf. § 3-1 for å angi et maksimalt beløp for egenandelen i punkt 6 i NBFs mønster bruktbilgaranti. NBF har tidligere blitt innvilget dispensasjon fra Konkurransetilsynet, se V 15/1998. NBF har også innehatt dispensasjoner fra Prisdirektoratet, se Prisdirektoratets vedtak av 27. november 1989 og vedtak av 25. februar 1998.

NBFs mønster bruktbilgaranti

NBFs mønster bruktbilgaranti gis ved bruktbilkjøp fra en NBF-forhandler. Det er opplyst at garantien er et tillegg til de rettigheter kunden har etter de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter. Den gjelder i tre måneder regnet fra leveringsdato, eventuelt for et nærmere bestemt antall kilometer kjøring dersom dette inntreffer først, jf. garantiens punkt 1 og 2.

Garantien forplikter selgeren til ved eget eller annet offentlig godkjent NBF-verksted å reparere fagmessig enhver feil som blir registrert i garantiperioden, selv om feilen ikke var tilstede ved levering. Garantien omfatter deler, materialer og arbeidskostnader, jf. punkt 3.

Garantien gjelder likevel ikke for feil som oppstår etter leveringstidspunktet dersom disse kan føres tilbake til forhold som nevnt i garantiens punkt 4. Blant annet vil garantien ikke gjelde for skader påført ved overbelastning eller uriktig eller skjodesløs bruk, og trafikkskader og frostska-

Feil som kunden mener omfattes av garantien skal uten ugrunnet opphold meldes til selgeren. Utbedring som omfattes av garantien skal fortrinnsvis utføres av selgerens verksted, se nærmere garantiens punkt 5.

For reparasjoner som faller utenfor kjøpslovens reklamasjonsrett, men som måtte være dekket av garantien og som presenteres for verkstedet som et samlet oppdrag, betaler kunden ved avhenting av bilen en egenandel på maks kr 500,- inkludert merverdiavgift, se garantiens punkt 6. Det er dette vilkåret NBF tidligere har hatt dispensasjon for å fastsette. Dispensasjonen ønskes videreført.

Forholdet til konkurranselovens forbudsbestemmelser

I henhold til krrl. § 3-1 første ledd må ikke to eller flere ervervsdrivende ”for salg av varer eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, fastsette eller søke å påvirke priser, avanser eller rabatter...”.

Krrl. § 3-4 regulerer prissamarbeid foretatt av sammenslutninger. Bestemmelsen lyder: ”Sammenslutninger av ervervsdrivende må ikke selv fastsette eller oppfordre til reguleringer som nevnt i §§ 3-1 til 3-3 ...”. Det fremgår av lovens forarbeider at alle organisasjoner som går inn under betegnelser som forening, forbund, lag, laug, interesseorganisasjoner og liknende omfattes av begrepet sammenslutning, såfremt disse ivaretar ervervsdrivendes interesser. Blant annet bransjeorganisasjoner vil dermed omfattes av krrl. § 3-4. Det settes ikke bestemte krav til organets rettslige form. Avgjørende er at organet opptrer på vegne av sine medlemmer i ervervsammenheng.

NBF er en landsdekkende organisasjon for nybilforhandlere, bilverksteder og bilbergingsorganisasjoner. Det er ikke tvilsomt at NBF er en sammenslutning av ervervsdrivende i henhold til krrl. § 3-4.

NBFs mønster bruktbilgaranti inneholder som nevnt et maksimalt beløp for hvilken egenandel som kan kreves ved bruk av garantien. Spørsmålet er om dette innebærer at NBF fastsetter eller oppfordrer til en regulering som fastsetter eller søker å påvirke priser, avanser eller rabatter ved salg av tjenester, og dermed er egnet til å påvirke konkurransen. NBFs mønster bruktbilgaranti regulerer direktegarantiens egenandel, ved at det er satt et tak på kr 500,-. En slik fastsettelse vil kunne virke normerende for størrelsen på egenandelen. Det er grunn til å tro at størrelsen på egenandelen vil få betydning for den endelige prisen på en bruktbil. Regulering av egenandelen vil dermed innebære en regulering av en komponent i bruktbilprisen. Det fremgår av Konkurransetilsynets praksis at også enighet om komponenter i prisen anses som et prissamarbeid som rammes av krrl. § 3-1.

Konklusjonen blir etter dette at punkt 6 i NBFs mønster bruktbilgaranti faller inn under forbudet mot prissamarbeid i krrl. § 3-4, jf. § 3-1.

Dispensasjonsvurderingen

Konkurransetilsynet kan med hjemmel i krrl. § 3-9 dispensere fra forbudene i §§ 3-1 til 3-4 dersom:

- a) konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- c) konkurransebegrensningen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

NBFs standard bruktbilgaranti medfører at bilforhandlere som benytter garantien ved salg av bruktbil ikke har full frihet til å konkurrere på vilkår knyttet til garantien. Ved hjelp av NBFs mønster garantiavtale normeres egenandelen ved slike garantireparasjoner. Spørsmålet er om dette utgjør en så vidt alvorlig begrensning av konkurransen ved salg av bruktbil at normeringen ikke kan tillates.

Det relevante markedet som må vurderes i dette tilfellet er salg av bruktbiler. I denne sammenheng kan det pekes på at avtalevilkår knyttet til egenandelen ved garantireparasjoner ved salg av bruktbil må anses å være et konkurranseparameter av relativt liten betydning. Andre forhold, som bilens salgspris, dens tekniske stand osv vil vanligvis være viktigere ved kjøp av bil. Vi viser også til at det dreier seg om en normering av et beløp, som sett i sammenheng med det totale beløp ved kjøp av bruktbil, vil være forholdsvis lavt.

Konkurransetilsynet og Prisdirektoratet har i sine tidligere dispensasjonsvedtak antatt at fastsettelsen av maksimal egenandel ikke vil ha særlige konkurransemessige virkninger. Det er også tillagt vekt at fastsettelsen av et maksimalbeløp kan være fordelaktig for forbrukerne. Konkurransetilsynet mener at de samme hensyn gjør seg gjeldende i dag.

På denne bakgrunn har Konkurransetilsynet med hjemmel i krrl. § 3-9 første ledd bokstav c) fattet følgende vedtak:

Norges Bilbransjeforbund gis dispensasjon fra krrl. § 3-4 jf. § 3-1 til å operere med et maksimalt beløp på kr 500,- for egenandelen i NBFs mønster bruktbilgaranti ved bilreparasjoner som faller utenfor kjøpslovens reklamasjonsrett, men som dekkes av garantien, jf. garantiens punkt 6.

Dispensasjonen gjelder til 19. februar 2008.

For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. For øvrig vises til vedlagte skjema ”Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak”.

Konkurransetilsynet gjør oppmerksom på at dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom forutsetningene for dispensasjonen ikke lenger er til stede, jf. konkurranseloven § 3-9 tredje ledd.